

נאום יושב-ראש אומ"ץ אריה אבנרי בטקס הענקת אותות תנועת אומ"ץ 10.10.2013

מבקר המדינה, משפחת כ"ץ, מקבלי אותות ועיטורי כבוד, חברי ואוהדי אומ"ץ, קהל נכבד ומובחר; כבוד המבקר, אתה אורח הכבוד שלנו באירוע זה. אני מבקש בראשית דבריי להביע את תודתנו על שיתוף הפעולה הפורה שקיים בין משרד מבקר המדינה לבין אומ"ץ מאז כניסתך לתפקידך. הוקרת אומ"ץ נתונה לך, לגישתך האנושית המיוחדת, להגנה האישית הצמודה שאתה מעניק לעובדי ציבור שחשפו מעשי שחיתות ושילמו על כך מחיר אישי כבד.

שניים מהם, קצין המשטרה ניצב משנה אפרים ארליך המכונה קרמשניט ואיש רשות המיסים לשעבר, רפי רותם, מצויים אתנו כאן הערב ואנחנו שולחים להם ברכת עידוד ותמיכה.

לעומת זאת אנחנו מסתייגים משינוי דפוסי הפעולה של משרד מבקר המדינה במאבק בשחיתות השלטונית הגואה. לפני כמה ימים הכרזת בפומבי "אני לא רודף אחרי מושחתים וגנבים". אדוני המבקר, לא צריך לחפש אותם ולרדוף אחריהם, הם שורצים סביבך, צריך רק ללקט אותם.

אומ"ץ תמשיך במאבק נגד השחיתות השלטונית ללא מורא ובמלוא העוצמה. ייקוב הדין את השחיתות.

בכל שנה בתשע השנים האחרונות ניצבתי על בימה זו על תקן של נביא זעם ופרסמתי תמונה קודרת של השחיתות הציבורית שפשטה בישראל כמחלה ממארת ששלחה את גרורותיה כמעט אל כל מגזרי הממשל, החברה והמשק. דיברתי כאן על מדד השחיתות הבינלאומי שהצביע על מיקומה הגרוע של ישראל בדירוג, שנבע מכך שקשה למצוא במדינה גוף ציבורי שהשחיתות לא דבקה בו ברמה זו או אחרת. חשפתי את שמותיהם של נשיאים, ראשי ממשלות, שרים, ראשי עיריות ומנכ"לים שהתעשרו שלא כדין במהלך שירותם הציבורי.

הצבעתי על מוקדי השחיתות במדינה: הון שחבר לשלטון וחדר לתוכו בממשלה, בכנסת וברשויות המקומיות, שוחד שהפך למכת המדינה, הפרת אמונים שיטתית של נבחרי ציבור. מכרזים תפורים בסיטונות ועבריינות שפשתה במערכת המשפטית, במשטרה ובגופי אכיפת החוק. פירטתי תופעות פסולות של אי צדק חברתי, כלכלי, רפואי, משפטי וחינוכי, והתרעתי על התעמרות בניצולי שואה, התעללות בקשישים ובחוסים, אלימות כלפי חסרי ישע ואטימות כלפי דלי אמצעים, חסרי דיור ומשפחות במצוקה.

בסיום דבריי בכל שנה הבעתי את התקווה שהשנה הבאה תבוא עלינו לטובה, אבל למרבה הצער באו שנים רעות יותר וחוזר חס וחלילה.

היום, באירוע החגיגי של שנת העשור לאומ"ץ, רציתי להימנע מלהתבוסס בביצה המסואבת של השנה החולפת. אבל המציאות העגומה טופחת על פנינו ואני חייב לומר כמה דברים על כמה מהלקוחות שלנו.

מקבץ מצמרר שלהם צועק בעד עצמו:

- ראש ממשלה לשעבר, עבריין סדרתי שהטעה בעבר את שופטיו כדי לקבל הנחת קלון, ממשיך לתעתע בשופטים והינו שותף פעיל בשיבוש הליכי משפט יחד עם מנהלת לשכתו השוכבת למענו על הגדר, יחצנים ואנשי תקשורת משתפי פעולה המהווים שליחים לדבר עבירה.
- ראש עיריית בת ים, הרקדן הלאומי המואשם בקבלת שוחד ובעבירות פליליות חמורות נוספות, מסרב להתפטר למרות הנחיית בג"ץ בעקבות עתירה של אומ"ץ והופך את החוק לצחוק.
- יו"ר הכנסת לשעבר, בעלת קופת שרצים עמוסה, שהוליכה בעבר שולל את מבקר המדינה לשעבר, מבקשת להיות נשיאת המדינה ונוקטת למטרה זו את כל האמצעים הפסולים.

האם זה מקרי שרק שלישי מאזרחי המדינה מאמינים במערכת המשפט?

אומ"ץ לא תשקוט ותתרום את חלקה לשמירת שלטון החוק ותפעל למיצוי הדין עם עבריני הצמרת.

גם בתחום החברתי המצב מדאיג.

המחאה החברתית גוועה בעודה באיבה. הקוטג' הפך לפארסה ושניים ממנהיגי המחאה שנבחרו לכנסת מלקקים עכשיו שמנת מתוקה. הטייקונים ביצעו לא רק תספורות על ראשינו אלא גם גילו את פניה של הפנסיה שלנו והותירו אותנו קירחים מכאן ומכאן.

אני רואה לעצמי חובה להתייחס למדיניות החדשה של בג"ץ לחסום את דרכם של עותרים ציבוריים ובהם אומ"ץ, ולהרתיע אותם באמצעות הטלת הוצאות כספיות כבדות. בהקשר לכך נוצר מצב אבסורדי בתחום זה שאני מבקש להתייחס אליו.

לפני שנה הגישה אומ"ץ עתירה נגד היועץ המשפטי לממשלה הנרפה, על שסירב להורות למשטרה לחקור את פרשת הרפז שנחשבת לאחת הפרשות החמורות בתולדות המדינה. העתירה נדחתה והוטל עלינו על-ידי שופטי בג"ץ לשלם סכום נכבד כהוצאות. למרבה האירוניה, באחרונה חזר בו היועץ המשפטי מסירובו והורה על חקירת משטרה בפרשה זו. מי יחזיר לנו את ההוצאות המיותרות ששילמנו?

בהזדמנות זו אני רוצה לברך את אלוף במיל. יעקב אור מנדי, לשעבר ראש האגף הביטחוני במשרד מבקר המדינה, שביצע בדיקה יסודית בפרשת הרפז, שממצאיה שפכו חושך על מערכת היחסים ששררה בין הדרג המדיני לדרג הצבאי. מנדי הצטרף באחרונה למועצה הציבורית של אומ"ץ והוא נוכח הערב כאן. כל הכבוד מנדי.

למרבה האירוניה, בעתירה נוספת שבה ביקשנו להעמיד לדין את שר החוץ לשעבר, חבר הכנסת אביגדור ליברמן, בתיק המרכזי של העבירות שביצע לכאורה, לא נפסקו לנו הוצאות רק משום שנעתרנו להצעת בג"ץ ומחקנו את העתירה. כך נוצרה הלכה חדשה בבג"ץ - אם מוחקים, לא משלמים.

מעל בימה זו אני מבקש להכריז: אומ"ץ לא תירתע ותמשיך להגיש עתירות נוספות לא מחוקות כדי לשמור על העקרונות של זכות הציבור לדעת וכולם שווים בפני החוק.

ברשותכם אני מבקש לומר בערב חגיגי זה כמה מילים על עשרות מתנדבי אומ"ץ, אזרחים טובים, רובם אלמונים, שפועלים בנחישות למען שמירת המנהל התקין וטוהר המידות בשירות הציבורי. הפעילות שלנו אינה מעוגנת בחוק, אין לנו מדים וסמכויות, ואנחנו חסרי הגנה מפני התנכלויות למיניהן, תביעות לשון הרע ותביעות נזיקין אישיות.

אלה שמתייחסים אלינו כאל אנשים תימהוניים וחריגים ומכנים אותנו "הזויים", "מלשינים", "טהרנים" ו"סוכני מוסר" לא מצליחים להתיש ולבלום אותנו. אנחנו לא רואים את עצמנו, חלילה, "פראירים" ו"דון קישוטים", אלא שליחים נאמנים של ציבור שחלקו הגדול הרים ידיים וחדל להאמין ביכולת לשנות את המציאות העגומה ולהסיר מעלינו את הבושה והכלימה.

אין ספק שחלק מחברי אומ"ץ היו זכאים לעמוד הערב על במה זו ולקבל אותות הוקרה על פעילותם המבורכת. אבל אנחנו מחלקים אותות רק לאחרים וממשיכים לפעול הרחק מאור הזרקורים.

השנה הייתה לי הזכות לעמוד באורח חד-פעמי בראש ועדת האות של שנת העשור שהחליטה להעניק עשרה אותות, חלקם כפולים. הוועדה החליטה שלא להעניק אותות לאישים פוליטיים ולשים את הדגש על התחום החברתי הנוגע לכלל אזרחי המדינה. הוועדה קיבלה עשרות המלצות של מועמדים בקטגוריות השונות, חלקם הגדול היו ראויים, ללא ספק, אך רק חלק הגיעו לקו הגמר.

הערב יחולקו גם כמה עיטורי כבוד מטעמי לאזרחים טובים ששיתפו פעולה עם אומ"ץ במאבקים ציבוריים, וכן פרס לעיתונאי ספורט מצטיין.

ברכותיי למקבלי האותות, העיטורים והפרס.

אני מבקש להודות לחברי ועדת האות שעשו מלאכה נאמנה וללא משוא פנים. תודה נוספת שלוחה לצוות הארגוני של האירוע שפעל ללא לאות. תודה אחרונה למנחה האירוע ולאמנים שעושים את מלאכתם בהתנדבות מלאה ולכמה נותני השירותים שוויתרו על רווחיהם.

תודה לכולכם על שכיבדתם אותנו בנוכחותכם.